

KRISTENDOM OG KOMMUNISME I CHINA

Kan en kristen samtidig vise full lydighet mot Gud
og mot en ateistisk regjering?

av

K. H. TING

Kan en være sann kristen og samtidig vise full lojalitet mot en ateistisk regjering? Det er et problem mange kristne i China i dag kjemper med. Enkelte har svart avgjort nei, og har gått i fengsel eller endog mistet livet for sin tros skyld. De fleste har forsøkt å praktisere en dobbel lydighet, men mange av disse er i samvittighetsnød.

En av de ledende kristne i China i dag, biskop K. H. Ting, som for tiden er rektor ved Nanking Teologiske Seminar, har i en tale til studentene ved seminaret forsøkt å forsvare sin kristne tro samtidig som han forsvarer lojalitet mot statens styre. Vi gjengir en del av talen etter en oversettelse til engelsk i China Bulletin.

Mange vil sikkert finne talen vidløftig. Og biskopen sier ting som mange vil sette spørsmålstegn ved. Men på den annen side finnes det i flommen av ord atskillig som en må kalle frimodig forsvar for biskopens kristne tro. På flere punkter taler han «Peking midt imot». En mindre betydelig mann ville neppe ha unngått påtale om han hadde talt så sterkt som biskop Ting her har gjort. — Oversettelsen er ved misjonsprest Erling Gilje.

Det er ikke nok for en teologisk student eller for en arbeider i kirken bare å være klar over at han tror på Gud. Han må også kunne gi en tankemessig forklaring på hvorfor han tror, og hva han tror. Teologisk diskusjon er i dag av stor betydning. Den må ikke forsømmes. Vi vet at de ulike ateistiske teorier er gale, men vi må også vite hvori deres villfarelser ligger. Vi må finne fram til et sant og riktig syn. Vi må tenke dypere, og vi må vinne større styrke i vår tro. Når vi går ut for å forkynne evangeliets sannhet, må våre ord ha den tyngde en klar gjen-
nomtenkning av sannheten gir. I 1. Pet. 3, 15 leser vi: «Vær

alltid rede til å forsvare eder for enhver som krever eder til regnskap for det håp som bor i eder, dog med saktmodighet og frykt.» Dere er kommet til seminaret for å lære dette. Jeg vil i dag ta fram en del punkter som dere skal tenke over og siden drøfte.

1. *Kristendommen og det idealistisk-materialistiske spørsmål.*

Er kristendommen idealistisk eller materialistisk? Mange både innenfor og utenfor kirken er interessert i dette spørsmålet. Noen benekter at kristendommen er idealistisk, fordi de har lært at idealismen er reaksjonær. Andre forsøker å bevise at kristendommen er materialistisk, fordi alle i dag sier at å være materialistisk er det samme som å være progressiv. Det finnes jo mange som sier at materialistene er progressive, mens idealistene henger etter og er reaksjonære.

Det er ikke i samsvar med kristen tenkning å hevde at all tenkning må deles i disse to kategorier: den idealistiske og den materialistiske, og så hevde at det eksisterer en dyp og uoverstigelig kløft mellom disse. Ingen setter noe spørsmålsteget ved å dele menneskene i to kategorier, menn og kvinner. Eller ved å dele de nålevende mennesker i dem som ble født i 19. og dem som kom til verden i det 20. århundre. Det 21. århundre er jo ikke kommet ennå, og alle fra det 18. århundre er døde (skjønt russiske aviser nylig fortalte om en som var 157 år gammel). Men det finnes andre klassifikasjoner som er tvilsomme, og som mange protesterer imot, fordi de ikke omfatter alle individer. Som for eksempel når enkelte i Vesten, som vil tale nedsettende om kommunismen, deler kommunistene i stalinister og antistalinister. Dette gir ingen klar klassifikasjon. Den har da også bare den hensikt å skape forvirring og bryte i stykker det kommunistiske fellesskap. Videre kan nevnes at jødene så på omskjærelsen som noe meget betydningsfullt og delte menneskene i omskårne og uomskårne. Men Paulus sa: «For hverken omskjærelse eller ikke-omskjærelse er noe, men bare en ny skapning.» Gal. 6, 15. Det som det spørres om for en kristen er om han er blitt «en ny skapning».

Vi kristne mener at det *ikke* er tilfredsstillende å dele all filosofi i materialistisk og idealistisk tenkning. Det ville være en håpløs forenkling av virkeligheten å hevde noe slikt. Ville det ikke være nærmere sannheten å si at det aldri har eksistert noen som var eller er 100% materialist eller 100% idealist? Idealisme og materialisme er nok motsatte størrelser. Men samtidig finnes det noe av den ene i den andre. De er nok gjensidig eksklusive, men samtidig har den ene innflytelse på den andre. De er nok innbyrdes uforenlige, men samtidig finnes det punkter der de er enige. Det finnes noe idealisme i all materialisme — og omvendt. Sovjets filosofiske leksikon gir en beskrivelse av Pawlov: «Stor russisk fysiolog og tenker . . . arvtager til det 19. århundres russiske filosofi og naturvitenskapens progressive tradisjoner . . . hans teorier ga dødsstøtet til den idealistiske psykologi, og la grunnen for sann materialistisk psykologi.» Og likevel vet vi at Pawlov var en hengiven tilhenger av den ortodokse kirke. Åpenbart er sameksistens for materialisme og idealisme like alminnelig som gjensidig opposisjon.

Enda mer umulig er det å klassifisere kristendommen enten som idealistisk eller som materialistisk av den grunn at selv om kristendommen er et historisk produkt, så er den i egentlig forstand ikke en ideologi. Heller ikke er den bygd opp på en økonomisk basis. Kristendommens sanne innhold skyldes *åpenbaring*, eller om vi heller vil bruke uttrykket inkarnasjon. Dermed kommer kristendommen til å stå over og utenom alle menneskelige delelinjer. Det finnes kristne i dag som ikke forstår dette, og som av den grunn prøver å trekke skillelinjen mellom materialisme og idealisme også når det gjelder kristendommen. De sier: «Vi er ikke idealister.» Og noen legger til: «Altså er vi materialister.» Slikt skulle være helt unødvendig, for vi godkjenner ikke en slik klassifikasjon.

Både i sin organisasjon, sin tenkning, sine seremonier og i hele sin struktur er kristendommen blitt *påvirket* av menneskenes historie. Men kristendommen er ikke *frukt* av historien. Evangeliet er ingen ideologi. Evangeliet er kommet til oss ved Guds frie åpenbaring. Evangeliet er Kristus selv, han ved hvem alle

ting er skapt. En teolog i Vest-Europa har sagt: «Den største fare Vestens teologi står overfor i dag, er det forsøk som er gjort på å redusere kristendommen til en ideologi, og så stille denne ideologi opp som et motstykke til en annen ideologi: kommunismen.» Dette er helt riktig. Vi må alltid huske at det vi skal forkynne er evangeliet, Kristus, altså noe som etter sin natur er helt forskjellig fra en ideologi. Evangeliet er noe som beveger seg i en bane helt forskjellig fra ethvert tanke-systems bane. Først når vi er klar over dette, får vi en sann forståelse av at all tale om sammenlikning mellom kristendom og kommunisme, all tale om likhetspunkter og forskjell, ikke treffer blinken, og altså er helt overflødig.

2. *Er kristendommen et opiat?*

«Religion er opium for folket.» Denne uttalelsen av Marx er skarp og klar. Før vi taler om hvor anvendelig uttalelsen er på kristendommen, så la oss merke oss at brodden i kritikken ble rettet mot en viss tids og visse personers religion, ikke mot selve religionen.

Å analysere hvilken virkning religiøs tro har hatt på et eller annet individ, er én ting. Spørsmålet om Guds eksistens er en helt annen ting. La oss gå ut fra at du har merket at visse folks religion har hatt en viss narkotisk virkning på dem. En slik oppdagelse beviser slett ikke at universet ikke har noen skaper. Enkelte troendes mentale tilstand kan være ustabil. Dette leder dem til å søke et bedøvelsesmiddel — til å bruke religion som opium. En kan endog oppleve at forkynnere presenterer kristendommen i dette lys, noe som selvsagt ikke er bra. Men hva beviser dette egentlig om Guds eksistens? Somme religiøse troende mangler den rette forståelse og trenger hjelp. Men det faktum at enkelte av slike «tilbakeliggende» troende bruker religionen som bedøvelsesmiddel, sier oss absolutt ingenting om Guds tilværelse. På den annen side vil det faktum at andre troende er «progressive» ikke bevise at Gud er til. Guds eksistens er helt uavhengig av slike ting.

Det finnes mangt i denne verden som blir brukt som opiat, som bedøvelsesmiddel. Det gjelder sannelig ikke bare religionen. Litteratur, kunst, vitenskap, kan alle brukes som midler til å skaffe seg åndelig rus og fly fra virkeligheten. Forleden hadde vi et møte med noen studenter fra Nanking Universitet. Noen av dem studerte astronomi. Jeg sa til dem: «La oss tenke oss en mann som på grunn av en stor sorg har fått et meget pessimistisk syn på tilværelsen, på sitt eget land, og på sin familie. For å dempe på sin fortvilelse leter han etter en måte å fly vekk fra virkeligheten på. Ville det da ikke kunne tenkes at han valgte astronomien som et slikt opiat? Dag og natt ville han sitte ved sitt teleskop. Ved å stirre ut i det store univers ville det falle ro over hans sinn. Men det faktum at han brukte astronomien som et opiat, ville slett ikke bety at sol, måne og stjerner som han så gjennom teleskopet, ikke var til. Tvert imot kunne det slumpe at hans observasjoner bidro til å fremme astronomiens viten og oppdagelser. Hans subjektive psykologiske innstilling er en ting, universets objektive virkelighet er en helt annen ting.

Dersom en oppdager at visse troende til visse tider i historien har brukt religionen som opiat, og vedkommende derved ville hevde at Gud ikke er til, så svarer vi: Din logikk er ikke god. Du har ingen rett til å trekke en slik slutning ut fra slike premisser.

Nå er det riktignok et smertelig faktum, som vi ikke kan komme forbi, at religionen har vært forkynt av enkelte predikanter, og har vært mottatt av enkelte troende — som et opiat. «Religion er opium for folket» stammer forresten egentlig ikke fra Marx. Setningen ble først uttalt av en mann som levde en tid før Marx, nemlig av den engelske presten Charles Kingsley, en mann som hadde stor sympati for den undertrykte arbeiderklasse. På hans tid hadde de nedbrytende trekk ved kapitalismen begynt å vise seg. Arbeidernes liv og sikkerhet var ikke beskyttet, og selv 5—6 år gamle barn måtte arbeide i fabrikkene under umenneskelige forhold. Til slikt hadde kirken i de dager bare én ting å si: Den formante arbeiderne til å være tålmodige, vise selvdisiplin og godta slike forhold. Den eneste

trøst kirken hadde å gi de som levde under slike forhold, var at når livet her var slutt, så skulle de få glede og lykke i himmelen. Her finner vi bakgrunnen for Kingsleys skarpe ord om religionen som opium for folket.

Men å bruke kristendommen på denne måten er noe tilfeldig og tidsbestemt, og hører slett ikke med til kristendommens sanne vesen. I Matt. 27, 34 leser vi at da Herren hang på korset, ville en velmenende mann minske Kristi dødssmerter, og tilbød ham et bedøvelsesmiddel. «Men da han smakte det, ville han ikke drikke.» Ved sitt menneskelige livs slutt, i det så betydningsfulle øyeblikk da han bar hele menneskeslektens synd på korset, ønsket Herren å være helt klar like inn i selve dødsstunden. Han var ikke villig til å fullføre det verk Faderen hadde gitt ham å gjøre, i en beruset eller bedøvet sinnstilstand. Uten å nøle avsto han å ta imot drikken. Dersom vi kan tenke oss at han hadde tatt imot den, ville han nok ha spart seg selv for smerter, men han ville ikke lenger visst hva som foregikk omkring ham. De 7 store ord på korset ville ikke ha blitt uttalt, og en skygge ville ha falt over korset og han som led der.

Det som Kristus gir menneskene, er tilgivelse, trøst og styrke, ikke en bedøvet ånd. Vi ber: «Skje din vilje på jorden som den skjer i himmelen.» Det finnes ikke noe opiat i den bønningen. Slik er den høyeste religion, slik er åpenbaringsens og sannhetens religion, slik er kristendommen.

En må studere religionen på en konkret måte. En må ikke gå ut fra å priori definisjoner. Det fører en inn i dogmatismens feil. Feudalherrene og røverhøvdingene sa de handlet på himmelens vegne og fortsatte med sin undertrykkelse av folket. Taipingopprørets ledere i China sa de var kalt av himmelen til å frigjøre folket. Begge brukte altså ordet «himmelen», men i helt forskjellig betydning.

Dersom vi sier at religionen etter sitt vesen er reaksjonær, endog i den grad at dens progressive manifestasjoner er farligere enn de reaksjonære, hva skal vi da si om den kristne kirke i China i dag, som har manifestert seg på en patriotisk måte, og som vil være med å fremme og bevare sosialismen?

3. *Guds eksistens.*

Bibelen tar ikke opp noen diskusjon om Guds eksistens. Bibelenes første bok begynner med erklæringen: «I begynnelsen skapte Gud himmelen og jorden.»

Hvorfor ga ikke Gud seg til kjenne for oss på en slik måte at det ikke kunne oppstå tvil om hans eksistens? Vi vet at Gud er usynlig, uendelig og undefinerbar. Å forsøke på en definisjon ville i seg selv innebære en begrensning. Gud er den uendelige, og alt som mennesket kan definere, ville ikke være Gud. Alt her i verden kan defineres. Bare Gud står over enhver menneskelig definisjon. St. Anselm sa: «Gud er det som ligger utenfor det største menneskelige tanke kan forestille seg.» Clement av Alexandria sa: «Vi kan ikke vite hva Gud er, men vi kan vite litt om hva han ikke er.»

Dersom Guds eksistens var like soleklar som eksistensen av det kateter jeg står på, hva plass ville det da være for troen? Troen ligger på et høyere plan enn vitenskapelig demonstrasjon. Troen er det eneste i verden som kaller menneskene til virkelig offer og innsats. En eller annen har sagt: «Religion er å våge livet på at Gud er til.» Religion er oppdagelse, fellesskap, kjærlighet, et kall til å begi seg ut på dypet. Fellesskap kan bare komme i stand ved gjensidig tillit. La oss se på liknelsen om den fortapte sønn. Da han kom til seg selv, tenkte han ikke på annet enn å komme hjem til sin far. Kall det et vågestykke, eller kall det den store avgjørelse. Et troens vågestykke var det. Og da han nådde hjem, fant han virkelig en far som elsket ham. Han ble ikke møtt med en upartisk lovs kalde dom. Han ble på ny sin fars sønn. Etter den opplevelsen var hans kjennskap til faren, og hans forhold til faren, noe helt annet enn det hadde vært før. Gjennom troen hadde han fått en ny erfaring. Dette forhold, og denne erfaring, kunne hans eldre bror ikke forstå. Og helt utenforstående ville enda mindre forstå dette dype kall til å begi seg ut på dypet. Forstår du det? Har du erfart det?

Hvor langt kan et menneske ved hjelp av sin tanke og sine

observasjoner nå når det gjelder forståelsen av Gud? Ved å gi akt på naturen kan et menneske oppdage en viss naturens orden. Av denne kan det slutte at bak naturen må det stå et intelligent vesen. Den romerske keiser og filosof Marcus Aurelius, som ikke var kristen, sa: «Denne verden er enten en rent tilfeldig blanding eller en ordnet enhet. Dersom det første er tilfelle, så er det ikke annet for meg å tenke på enn hvordan jeg skal vende tilbake til støvet. Men dersom det siste er tilfelle, så står jeg overfor det vesen som skapte denne orden. Jeg fylles med frykt, men jeg har fått en fast grunn å stå på.»

Dersom du vandret gjennom en veiløs ørken, og plutselig så et armbåndsur ligge foran deg, så ville du straks slutte at her hadde noen vært før deg. For ørkenens sand, uansett hvordan den var oppstått, ville aldri av seg selv frembrakt et armbånds-ur. Uret vitnet om et vesen, en intelligens, en hensikt. Nå er universet meget mer komplisert enn et armbånds-ur, og universet «går» meget mer nøyaktig enn et ur. Hvordan kan det være mulig at universet skulle være et resultat av visse fenomeners tilfeldige blanding? Vi kan ikke nekte at bak naturens manifestasjoner må det stå et vesen, en intelligens, en hensikt. Naturligvis løser ikke dette alle problemer, men å benekte dette ville øke problemene. Enhver som rolig betrakter universet burde komme til en slik konklusjon. Men dersom han betrakter universet bare i tankens lys, vil han ikke nå videre.

Du vil forstå at jeg har et pessimistisk syn på menneskets evne til ved tanken å finne og kjenne Gud i naturen. Men tenk nå på din egen erfaring. Jeg holder fast ved at naturen ikke kan gi oss mer enn en viss kjensle av noe umåtelig stort og mysteriøst, som mennesketanken ikke kan fatte og forstå. Paulus sa til atenerne: «Søk Herren om I dog kunne føle og finne ham, enda han ikke er langt borte fra noen eneste av oss. For i ham er det vi lever og rører oss og er til.» Ap. gjern. 17, 27-28. Og videre: «Enda han ikke lot seg uten vitnesbyrd, idet han gjorde godt, ga eder regn og fruktbare tider fra himmelen og mettet eders hjerter med føde og glede.» Ap. gjern. 14, 17. Og igjen: «For hans usynlige vesen, både hans evige kraft og

hans guddommelighet, er synlig fra verdens skapelse av, idet det kjennes av hans gjerninger, forat de skal være uten undskyldning.» Rom. 1, 20.

Men hvor meget kan vi ved menneskelig tenkning vite om denne Gud? Vi kan forstå noe av hans skapende aktivitet, men hvor meget kan vi fatte av hans renhet, hans rettferdighet, hans kjærlighet og hans forsoningsverk? Hvem vil ikke måtte gi et pessimistisk svar på slike spørsmål? Vi kan ikke la være å sitere ordene fra Job 11, 7: «Mon du kan finne bunn i Guds vesen eller nå fram til den allmektiges ytterste grense?»

Derfor er det ikke overraskende at Paulus også viser oss den andre siden av bildet. Han sier: «For ettersom verden ikke ved sin visdom kjente Gud i Guds visdom, var det Guds vilje ved forkynnelsens dårskap å frelse dem som tror.» 1. Kor. 1, 21.

Forkynnelsens dårskap er intet mindre enn den av Gud åpenbarte sannhet. Bare når vi aksepterer åpenbaringen, og lærer åpenbaringens Herre å kjenne, kan vi i enhver part av naturen se Guds hånds verk. La oss ta en illustrasjon. Du skal ta eksamen i år. Du tenker at siden du har vært borte fra hjemmet i fire år, må du først reise hjem og besøke din mor før du for alvor tar fatt på eksamensarbeidet. Men når du så kommer hjem, møter du ingen der. Ingen er hjemme. Men du er glad i din mor, du kjenner henne, og når du ser deg omkring i hjemmet, minner hver ting deg om henne. Men sett nå at du hadde en av dine klassekamerater med deg. Han kjente ikke din mor. For ham ville hjemmet bare være et hus med noen rom.

Slik er det med mennesket og naturen. Dersom du ikke har lært Gud å kjenne gjennom åpenbaringen, så vil naturen for deg bare være et rom, et mysterium, og ikke mer. Men når du ser på naturen etter å ha mottatt åpenbaringen, vil den være noe helt annet for deg. Du vil finne at hele naturen og alt i Guds vakre verden synger om Guds herlighet og Guds verk.

Kort sagt: Vi kristne erkjenner på den ene side at naturens vitnesbyrd ikke er tilstrekkelig. Vi kan ikke lære Gud å kjenne ut fra naturen. Derfor lar vi oss ikke forskrekke om noen sier at de ikke kan finne Gud i naturen. På den annen side ser vi

ikke på naturen med mistanke. Heller ikke forneker vi den. Den er jo Guds verk. St. Thomas Aquinos ga et godt uttrykk for dette da han sa: «Nåden forneker ikke naturen, den fullkommer den.» Vi gjentar derfor: Kjennskapet til Gud kommer bare gjennom Guds åpenbaring. Johs. 1, 18 sier: «Ingen har noen sinne sett Gud. Den enbårne Sønn, som er i Faderens skjød, har forklaret ham.» Og Jesus selv sa: «Jeg er veien, sannheten og livet. Ingen kommer til Faderen uten ved meg.» Utallige kristne har fått erfare sannheten av disse to bibelvers.

4. *Miljøet og synden.*

Moderne ateistiske tenkere har en tendens til å gi et dårlig sosialt system skylden for alle samfunnets onder. Det faller dem ikke inn at en kilde til slike onder kanskje finnes i menneskenaturen.

En slik tendens burde bli et nyttig og viktig korrektiv for oss kristne. Vi har tidligere ofret liten tanke på de sosiale forhold. Vi har sagt at spørsmålet om synden var det eneste virkelige spørsmål. Når bare det spørsmålet ble løst, ville ethvert sosialt system være godt. Dersom syndespørsmålet ikke var løst, ville ikke noe som helst sosialt system være godt.

Vi må i dag erkjenne at vi tenkte galt. Det er sant at spørsmålet om synden er et fundamentalt spørsmål. Men en kan ikke vente at alle og enhver øyeblikkelig skal angre sine synder og på den måten få løst spørsmålet. Det vil fortsatt være nødvendig at alle slags mennesker lever side om side. Og hva slags samfunnssystem vil da være best for dette liv i fellesskap? Vi kan ikke overse dette spørsmålet. Forskjellen mellom sosialisme og kapitalisme er stor. Våre studier disse siste årene har lært oss at sosialismen er det beste av disse to systemer. Vi kan umulig tenke oss at de er omtrent like gode.

Men kan vi nekte syndens eksistens? Visselig ikke.

I det nye China er den moralske standard blitt betydelig hevet. Betyr det at spørsmålet om synden er løst? Absolutt ikke. Det faktum at mennesket må komme i et godt miljø —

som det nye China — for å kunne vise en bedre livsførsel, betyr slett ikke at mennesket er uten synd. Det er heller en demonstrasjon av at mennesket bærer på en syndebyrde så stor at det ikke av seg selv kan forandre miljøet. Tenk på dine gamle besteforeldre som er så plaget av revmatisme at de om vinteren har vanskelig for å bevege seg. Så kommer våren og sommeren. De får mer bevegelse i kroppen. Betyr det at de er helbredet? Nei, på en måte viser det bare enda mer klart hvor skrøpelige de egentlig er.

For en tid siden besøkte jeg noen menigheter på landet. På reisen satt jeg ved siden av buss-sjåføren. Jeg så hvor oppmerksomt han fulgte hver sving og dreide på rattet, snart den ene veien, snart den andre. Jeg undret meg på om det ville ha vært mulig for ham å være så oppmerksom, dersom veien hadde vært helt rett og helt slett. Kunne han da etter å ha gitt bussen den rette innstillingen sluppet rattet og satt seg til å lese i en bok? Jeg måtte jo svare nei. Selv om veien tilsynelatende hadde vært rett som en linjal og slett som en glassrute, så ville det fremdeles være nødvendig å styre hjulene ved å svinge på rattet. Ellers ville bussen før eller senere gå i grøften. Dette stemmer med vårt gamle ordtak: «En feil på en tusende-del av en tomme kan føre til en feil på tusener av mil.» Naturligvis er det bedre jo rettere og sletttere veien er. Men en god vei overflødiggjør ikke en god og ansvarsfull sjåfør. Menneskets liv i denne verden kan sammenliknes med dette. Vi må arbeide for en bedre sosial orden og et bedre miljø, men menneskets synd elimineres ikke bort ved *det*. Vi trenger fremdeles en Herre som kan ta rattet på vårt livs reise.

I en skole jeg en gang gikk på, hadde vi i gymnastikksalen en ball på størrelse som en kurvball. Men den var atskillig tyngre, og den var laget slik at tyngdepunktet ikke lå i sentrum av ballen. Resultatet var at en umulig kunne få ballen til å trille i en rett linje. Er ikke menneskelivet akkurat slik? For Guds ansikt vil mennesket av i går, i dag og i morgen alltid være som Esaias beskrev det: «Vi fór alle vill som får, vi vendte oss hver til sin vei.» Es. 53, 6.

I vårt samfunn i dag er den moralske standard hevet. Det burde vi kristne glede oss over. Vi burde ikke gå omkring og bare lete etter feil og forsøke på å få en eller annen til «å miste ansikt». Vi burde ikke vise oss som om det eneste vi likte var å finne feil hos andre. Vi burde ønske det system velkommen som har klart å heve den moralske standard i vårt folk. Men et bytte av sosialt system kan i høyden bare begrense syndens effektivitet, det kan ikke løse selve spørsmålet om synden. Synd kan bare fjernes, helbredes, ved tilgivelse, nåde og frelse. Det er her ikke spørsmål om sosiale framskritt. Vi må ikke blande de to ting sammen.

Kanskje vil noen nå anklage meg for å ha et altfor pessimistisk syn på mennesket. Men jeg vil spørre: Hvilken pessimisme er det i mitt syn? Jeg mener at det tvert imot er preget av den største optimisme. Da den fortapte sønn forsto at han var en synder, sa Herren om ham: «Han kom til seg selv.» Luk. 15, 17. Øyensynlig var han ikke seg selv da han levde i sin synd, men han kom til seg selv da han angret den. Ut fra dette kan vi si at Herren Jesus hadde et meget høyt syn på mennesket, slett ikke et pessimistisk syn.

5. *Hvorfor tror ikke folk?*

Andre mennesker analyserer alltid oss kristne. De vil finne en forklaring på hvorfor vi tror på Gud. De beskylder oss for å være på jakt etter et bedøvelsesmiddel — et opiat.

La oss nå analysere oss selv, og la oss videre forsøke å finne ut hvorfor det alltid, så lenge verden har stått, har vært folk som ikke ville tro på Gud. Vi kan finne flere grunner for det.

a) *Moralske og åndelige grunner.* Å tro på Gud og å tro at det finnes levende vesener på Mars, kan begge synes å være virkelige trosprestasjoner. Men faktisk er de veldig forskjellige. Enten du tror eller ikke tror at det finnes liv på Mars, spiller det ingen rolle for ditt moralske og åndelige liv. Det setter ingen krav til deg. Enten du tror det eller ikke betyr ingenting når det gjelder ditt liv, din tenkning og din ferd. Å tro på Gud

er noe helt annet. Dersom du tror på Gud, får det følger for hele ditt liv og all din ferd.

Peter knelte ved Jesu føtter og sa: «Herre, gå fra meg, jeg er en syndig mann.» Luk. 5, 8. Siden han visste at Jesus var Herren og han selv en synder, burde han da ikke i stedet ha gitt uttrykk for sin anger? Hvorfor ba han Jesus gå fra seg? Ja, har vi ikke alle hatt den erfaring at vi både ønsker Herren og ikke ønsker ham? I grunnen ønsker vi ham, men han venter av oss at vi skal angre og omvende oss. Dersom vi ikke er villige til det, dersom vi er uvillige til å betale den moralske og åndelige pris som kreves, kan vi bare be Herren forlate oss og endog ønske at han ikke var til.

Troen på Gud kan til sine tider for visse folk ha vært et opiat. Men tenk på hvor ofte det å *avslå* å tro på Gud er et opiat for et menneske. Hvor mange er det ikke som ned gjennom alle tider har bedøvet seg selv ved å nekte å tro på Guds eksistens, slik at de kunne fortsette i sin synd, løpe fra svaret og herde seg mot samvittighetens anklager? Vi møter somme tider slike mennesker også i våre menigheter. De er moralsk forsumpet, men nekter å omvende seg. Det ender med at de — fordi de har forlatt Gud i sitt hjerte — til slutt nekter hans eksistens. Den eneste måten som de kan gjenvinne sin tro på er ved å angre sin synd og omvende seg.

b) *Kirkens svikt*. En annen grunn til at verden nekter å tro på Gud, er kirkens og menighetens svikt, mørke og synd. Herren Jesus sa: «La eders lys skinne for menneskene, at de må se eders gode gjerninger og herliggjøre eders Fader i himmelen.» Men dette gjør vi ikke. I de kristnes liv, tenkning og vandel kan folk ofte ikke se Jesu Kristi Fader, som er full av kjærlighet, rettferdighet og renhet. Det folk ofte ser i kirken er en gud, som deres egen sans for moral og rettferdighet ikke tillater dem å tro på. Dette er en viktig grunn til at folk i dag ikke tror på Gud.

Berdyae, en russisk teolog, som flyttet til Paris etter oktoberrevolusjonen, skriver i sin bok «Den russiske revolusjons framkomst»: «Det finnes kristne som fordømmer kommunis-

tene p.g.a. deres ateisme og kirkefiendtlige handlinger. Men vi må ikke legge hovedskylden på kommunistene. De kristne må selv ta den største del av skylden. Kristne skulle ikke dømme og fordømme, men gjøre bot. Har de kristne gjort hva de kunne for å leve etter de kristne prinsipper i samfunnslivet? Vi fordømmer kommunismens hat og voldsomheter. Men var vi selv fri for hat og voldsomheter? Har vi praktisert det kristne broderskaps prinsipper? De kristnes og den historiske kirkes synder har vært store og de har fått en vel fortjent straff.»

Den armenske kristne, Teran Nersayan, sier i sin bok «Et kristent syn på kommunismen»: Ateismen ble et nødvendig redskap i kommunistenes hender når det gjaldt å fri proletariatet fra presteskapets reaksjonære innflytelse . . . . Ateismen var den mest radikale måte til angrep på de forskjellige religiøse sekters mangel på fellesskap.»

Det er ikke nødvendig å være enig i alt som her er sitert. Men på grunn av kirkens synder, og særlig fordi kirken nesten alltid i politiske spørsmål sto på folkets fienders side, har kirken mistet sin evne til å vise Gud til en vantro verden. Dette forstår vi i China godt. Nå har «Den patriotiske tre-selv-bevegelse» kalt hele kirken ut av imperialismens lenker. Derved ble bevegelsen av den største betydning.

I sin kritikk av religionen har folk i vårt land heldigvis samlet sin oppmerksomhet om noen av religionens dårlige frukter . . . . De har ikke rørt ved *selve innholdet av vår tro*. Noe av det som er blitt kritisert, er utenlandsk og hører nå fortiden til. Andre ting er av kinesisk opprinnelse og er fremdeles et problem. Dette burde vekke oss til å granske oss selv. Vi burde i dag slutte oss helt til «Tre-selv-bevegelsen» og gjennom den rense og korrigere kirken. Derved settes vi også i stand til å vitne om selve innholdet av vår tro, om evangeliets sannhet.

6. *Tro og fellesskap.*

Med-studenter: Ateismen har ikke eksistert lenge ved siden av kirken i vårt land. Vi må ikke bli oppskaket. Vi må erkjenne

dens rett til å eksistere. Vi må vende oss til å leve side om side med den — og lære hvordan vi skal unngå å bli forført av den. Vi må også lære av deres kritikk av religionen. Derved kan vi lære hvordan vi på en bedre måte enn før kan forkynne evangeliet til mennesker som er påvirket av de ateistiske teorier. Det blir her spørsmål om tro og livssyn. Ikke spørsmål om regjering og styresett. Det finnes teologer i Vesten som vil gjøre dette spørsmålet til et redskap i den kalde krigen. Det kan vi ikke slutte oss til. Vi vet at hverken kald eller varm krig vil gjøre en ateist til en troende, til en som tror på Gud. Kirkene i Vesten har utgitt mange bøker om kristendom og kommunisme. Disse bøkene har liten verdi for oss. Forfatterne er altfor påvirket av deres regjeringers anti-sovjetiske og anti-kommunistiske ånd. De taler ikke med en apostels kjærlighet, men ut fra den eldre brors selvrettferdighet . . . .

En nasjon eller en regjering er ikke hverken ateistisk eller kristen. Det er her spørsmål om tro, og troen er en personlig ting. Den kan ikke eies av en nasjon eller av en regjering. Legg merke til at de kinesiske skrifttegn for tro (Sin-yang) begge inneholder tegnet for menneske, individ. Derav kan vi lære at bare det individuelle menneske kan tro på Gud — eller la være å tro på Gud.

Vi kristne må tenke dypere, og ikke la oss påvirke av at en nasjon kaller seg en kristen nasjon. Vi har sett at mange regjeringsmedlemmer i slike land i det ytre bekjenner seg som kristne, ja meget hengivne sådanne, mens alt de arbeider for i virkeligheten er å øke sin egen og sitt lands formue og innflytelse. De kaller sitt land et kristent land og sin regjering en kristen regjering, men Kristus sa at hans rike ikke var av denne verden. Ved at en nasjon eller en regjering pynter seg med kristen-navnet, trekkes dette ned slik at verden ser på det med mistenksomhet, ja med hat.

Herren Jesus sa: «Ikke alle som kaller meg Herre, Herre, skal komme inn i himlenes rike.» Det må vi ikke glemme. Det vi må spørre om, er ikke om en nasjon kaller seg kristen, men om den følger kristendommens prinsipper i sin politikk. Bare

ved å bruke dette mål på en nasjon kan vi unngå å bli bedradd.

Når det gjelder det politiske lederskap i en nasjon, burde vi ikke først og fremst spørre: Hvem er lederen? Eller: Hvilken tro har lederen? Vi burde spørre etter de praktiske resultater av hans lederskap. Og vi burde spørre oss selv: Kan vi gi vår tilslutning til denne regjerings konstitusjonelle prinsipper? Og hvordan arbeider den sammen med folket for å sette prinsippene ut i livet?

Kommunistene er ateister. Men forskjell i tro behøver ikke hindre politisk enhet. Vi kan ikke gi vår tilslutning til deres ateisme. Men vi kan likevel ønske kommunistenes politiske lederskap velkommen. Og vi kan i vårt land være glad for deres holdning til spørsmålet om religionen. De sier åpent at de ikke tror. De gir altså avkall på å bruke religionen til å fremme sine planer. De likner ikke de såkalte kristne nasjoner, som hykkelsk bruker religionens navn til å fremme sine planer.

Med-studenter: Kirkens grunnlegging i et sosialistisk land er en oppgave som ikke er blitt løst i de første 19 århundrer av kirkens historie. Når det gjelder vår kirkes selvstyre, selvvunderhold og selvutbredelse står vi overfor et stort ansvar og mange vansker. Men Herren la dette ansvar på oss, ikke på andre. Ikke fordi vi var bedre enn andre. Herren hadde sin egen mening med det, en mening vi ikke fullt ut kan fatte. Men vi vet at nettopp fordi vår kinesiske kirke er svak og uten gammel prestisje, kan vi kanskje få lov til å vise hvordan Herrens kirke i all sin svakhet kan ha styrke. En styrke som kommer fra Gud, og som skal bli til Guds ære. Gud har alltid valgt det som var dårlig i verden for å gjøre verdens visdom til dårskap. Han har valgt det som var svakt i verden for å gjøre dem til skamme som var sterke. Styrken kommer fra Gud, ikke fra oss selv.